

III

(Acte adoptate în temeiul Tratatului UE)

ACTE ADOPTATE ÎN TEMEIUL TITLULUI VI DIN TRATATUL UE

DECIZIA-CADRU 2009/948/JAI A CONSILIULUI

din 30 noiembrie 2009

privind prevenirea și soluționarea conflictelor referitoare la exercitarea competenței în cadrul procedurilor penale

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 31 alineatul (1) literele (c) și (d) și articolul 34 alineatul (2) litera (b),

având în vedere inițiativa Republicii Cehe, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia, a Republicii Slovace și a Regatului Suediei,

având în vedere avizul Parlamentului European,

întrucât:

- (1) Uniunea Europeană și-a stabilit obiectivul de a menține și dezvolta un spațiu de libertate, securitate și justiție.
- (2) Programul de la Haga ⁽¹⁾ pentru consolidarea libertății, securității și justiției în Uniunea Europeană, care a fost aprobat de către Consiliul European în cadrul reuniunii sale din 4-5 noiembrie 2004, solicită statelor membre să ia în considerare adoptarea de acte legislative privind conflictele de competență, în vederea creșterii eficienței urmărilor penale, asigurându-se, în același timp, administrarea adecvată a justiției, pentru a finaliza programul amplu de măsuri pentru punerea în aplicare a principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor judiciare în materie penală.
- (3) Măsurile prevăzute în prezenta decizie-cadru ar trebui să urmărească prevenirea situațiilor în care aceeași persoană face obiectul unor proceduri penale paralele în diferite state membre cu privire la aceleași fapte, care ar putea conduce la pronunțarea unor hotărâri definitive în două sau mai multe state membre. În consecință, decizia-cadru încearcă să prevină încălcarea principiului *ne bis in idem*, astfel cum este prevăzut la articolul 54 din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985, între guvernele statelor din Uniunea Economică

Benelux, Republica Federală Germania și Republica Franceză privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune ⁽²⁾, în conformitate cu interpretarea Curții de Justiție a Comunităților Europene.

- (4) Ar trebui să aibă loc consultări directe între autoritățile competente ale statelor membre pentru a se ajunge la un consens cu privire la orice soluție eficientă menită să evite consecințele negative care ar putea decurge din procedurile paralele și pierderile de timp și de resurse ale autorităților competente în cauză. O astfel de soluție eficientă ar putea consta, de exemplu, în concentrarea procedurilor penale într-un stat membru, de exemplu, prin transferul de proceduri în materie penală. O soluție ar putea consta și în orice altă măsură care să permită desfășurarea eficientă și rezonabilă a respectivelor proceduri, inclusiv în ceea ce privește durata (de exemplu, prin trimiterea unor cauze către Eurojust, în cazul în care autoritățile competente nu reușesc să ajungă la un consens). În această privință, ar trebui acordată o atenție specială chestiunii strângerii probelor, care poate fi influențată de desfășurarea unor proceduri în paralel.
- (5) Atunci când o autoritate competentă dintr-un stat membru are motive întemeiate pentru a crede că într-un alt stat membru se desfășoară proceduri penale paralele cu privire la aceleași fapte care implică aceeași persoană și care ar putea conduce la pronunțarea unor hotărâri definitive în două sau mai multe state membre, autoritatea respectivă ar trebui să contacteze autoritatea competentă din celălalt stat membru. Împrejurarea dacă există sau nu motive întemeiate ar trebui să fie examinată exclusiv de autoritatea care stabilește contactul. Ar putea constitui motive întemeiate, *inter alia*, cazurile în care învinuitul sau inculpatul invocă, oferind informații în acest sens, faptul că face obiectul unor proceduri penale paralele cu privire la aceleași fapte într-un alt stat membru sau în care o cerere relevantă de asistență judiciară reciprocă din partea unei autorități competente a unui alt stat membru indică existența posibilă a unor astfel de proceduri penale paralele sau în care o autoritate polițienească pune la dispoziție informații în acest sens.

⁽¹⁾ JO C 53, 3.3.2005, p. 1.

⁽²⁾ JO L 239, 22.9.2000, p. 19.

- (6) Procesul schimbului de informații între autoritățile competente ar trebui să se bazeze pe schimbul obligatoriu al unui anume set minim de informații, care ar trebui întotdeauna furnizate. Informațiile în cauză ar trebui să faciliteze, în special, procesul asigurării identificării corecte a persoanei interesate, precum și tipul și stadiul procedurilor paralele respective.
- (7) O autoritate competentă care a fost contactată de o autoritate competentă a unui alt stat membru ar trebui să aibă obligația generală de a răspunde cererii transmise. Autoritatea care stabilește contactul este încurajată să fixeze un termen limită până la care autoritatea contactată ar trebui să răspundă, dacă este posibil. Situația specială a unei persoane private de libertate ar trebui luată în considerare pe deplin de către autoritățile competente pe toată durata procedurii stabilirii contactului.
- (8) Principiul călăuzitor al cooperării stabilite în temeiul deciziei-cadru ar trebui să fie contactul direct între autoritățile competente. Statele membre ar trebui să aibă libertatea să decidă care autorități sunt competente să acționeze în temeiul prezentei decizii-cadru, în conformitate cu principiul autonomiei procedurale a statelor membre, cu condiția ca respectivele autorități să aibă competența de a interveni și de a decide în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.
- (9) În cadrul demersului pentru obținerea unui consens cu privire la orice soluție eficientă menită să evite consecințele negative care ar putea decurge din desfășurarea unor proceduri în paralel în două sau mai multe state membre, autoritățile competente ar trebui să țină seama de specificul fiecărei cauze și să ar trebui luate în considerare toate elementele de fapt și de drept ale acesteia. Pentru a ajunge la un consens, autoritățile competente ar trebui să ia în considerare criterii relevante, care le-ar putea include pe cele prevăzute în liniile directoare care au fost publicate în Raportul anual Eurojust 2003 și care au fost elaborate pentru a-i ajuta pe practicieni, și ar trebui să ia în considerare, de exemplu, locul în care a fost săvârșită infracțiunea în cea mai mare parte, locul în care s-a produs cea mai mare parte a prejudiciului, locul în care se află învinuitul sau inculpatul și posibilitățile de asigurare a predării sau extrădării lui către alte jurisdicții, cetățenia sau reședința învinuitului sau inculpatului, interesele semnificative ale învinuitului sau inculpatului, interesele semnificative ale victimelor și ale martorilor, admisibilitatea probelor sau orice întârzieri care ar putea apărea.
- (10) Obligația autorităților competente de a iniția consultări directe pentru a ajunge la un consens în contextul deciziei-cadru nu ar trebui să excludă posibilitatea desfășurării unor astfel de consultări directe cu sprijinul Eurojust.
- (11) Niciun stat membru nu ar trebui să fie obligat să renunțe la jurisdicție sau să își exercite jurisdicția dacă nu dorește acest lucru. Atâta timp cât nu s-a obținut un consens cu privire la concentrarea procedurilor penale, autoritățile competente ale statelor membre ar trebui să poată continua desfășurarea procedurilor penale pentru orice infracțiune care este de competența lor națională.
- (12) Datorită faptului că scopul prezentei decizii-cadru este tocmai acela de a preveni procedurile penale paralele inutile care ar putea duce la o încălcare a principiului *ne bis in idem*, aplicarea acesteia nu ar trebui să genereze un conflict referitor la exercitarea de competență care nu ar apărea în alte condiții. În cadrul spațiului comun de libertate, securitate și justiție, principiul urmăririi penale obligatorii, care guvernează dreptul procedural în mai multe state membre, ar trebui înțeles și aplicat într-un mod în care se consideră a fi respectat atunci când orice stat membru asigură urmărirea penală a unei infracțiuni anume.
- (13) Atunci când s-a obținut consensul cu privire la concentrarea procedurilor penale într-un stat membru, autoritățile competente ale celui alt stat membru ar trebui să acționeze într-un mod compatibil cu acel consens.
- (14) Datorită faptului că Eurojust este deosebit de potrivit pentru a asigura asistență în soluționarea conflictelor de competențe, transmiterea unui caz către Eurojust ar trebui să fie o etapă obișnuită, atunci când nu a fost posibilă obținerea consensului. Trebuie menționat faptul că, în conformitate cu articolul 13 alineatul (7) litera (a) din Decizia 2002/187/JAI a Consiliului din 28 februarie 2002 de instituire a Eurojust în scopul consolidării luptei împotriva formelor grave de criminalitate⁽¹⁾ („Decizia Eurojust”), astfel cum a fost modificată cel mai recent prin Decizia 2009/426/JAI a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind consolidarea Eurojust⁽²⁾, Eurojust trebuie să fie informat cu privire la orice caz în care a apărut sau este probabil să apară un conflict de competență, precum și că un caz poate fi transmis Eurojust în orice moment dacă cel puțin o autoritate competentă implicată în consultările directe consideră acest lucru necesar.
- (15) Prezenta decizie-cadru nu aduce atingere procedurilor desfășurate în temeiul Convenției europene privind transferul de proceduri în materie penală, semnată la Strasbourg la 15 mai 1972, și nici altor acorduri privind transferul de proceduri în materie penală încheiate între statele membre.
- (16) Prezenta decizie-cadru nu ar trebui să genereze o sarcină administrativă inutilă în cazuri în care pentru problemele abordate sunt deja disponibile opțiuni adecvate. Astfel, în situațiile în care există instrumente sau acorduri mai flexibile, care sunt în vigoare între statele membre, acestea ar trebui să prevaleze asupra prezentei decizii-cadru.

⁽¹⁾ JO L 63, 6.3.2002, p. 1.

⁽²⁾ JO L 138, 4.6.2009, p. 14.

- (17) Prezenta decizie-cadru se limitează la stabilirea dispozițiilor privind schimbul de informații și consultările directe dintre autoritățile competente ale statelor membre și, în consecință, nu aduce atingere niciunui drept al persoanelor de a cere să fie urmărite penal în propria jurisdicție sau într-o altă jurisdicție, în cazul în care un astfel de drept există în dreptul intern.
- (18) Decizia-cadru 2008/977/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul cooperării polițienești și judiciare în materie penală⁽¹⁾ ar trebui să se aplice protecției datelor cu caracter personal schimbate în temeiul prezentei decizii-cadru.
- (19) Atunci când se face o declarație referitoare la regimul lingvistic, statele membre sunt încurajate să includă, în afară de limba lor oficială, cel puțin o limbă care este utilizată în mod obișnuit în Uniunea Europeană.
- (20) Prezenta decizie-cadru respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană și reflectate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE-CADRU:

CAPITOLUL 1

PRINCIPII GENERALE

Articolul 1

Obiectiv

- (1) Obiectivul prezentei decizii-cadru este acela de a promova o colaborare mai strânsă între autoritățile competente a două sau mai multor state membre care desfășoară proceduri penale, în vederea îmbunătățirii administrării eficiente și adecvate a justiției.
- (2) O astfel de colaborare mai strânsă vizează:
- (a) prevenirea situațiilor în care aceeași persoană face obiectul unor proceduri penale desfășurate în paralel în diferite state membre cu privire la aceleași fapte, ceea ce ar putea conduce la pronunțarea unor hotărâri definitive în două sau mai multe state membre, constituind, în consecință, o încălcare a principiului *ne bis in idem*; și
- (b) ajungerea la un consens cu privire la orice soluție eficientă menită să evite consecințele negative care ar putea decurge din desfășurarea de astfel de proceduri paralele.

Articolul 2

Obiect și domeniu de aplicare

- (1) În vederea îndeplinirii obiectivului prevăzut la articolul 1, prezenta decizie-cadru stabilește un cadru privind:
- (a) procedura prin care se stabilește contactul între autoritățile competente ale statelor membre, în vederea confirmării existenței unor proceduri penale paralele cu privire la aceleași fapte care implică aceeași persoană;
- (b) schimbul de informații, prin consultări directe, între autoritățile competente a două sau mai multor state membre care desfășoară proceduri penale în paralel cu privire la aceleași fapte și care implică aceeași persoană, în situația în care au deja cunoștință de existența unor proceduri penale paralele, în vederea ajungerii la un consens cu privire la orice soluție eficientă menită să evite consecințele negative care ar putea decurge din desfășurarea de astfel de proceduri paralele.
- (2) Prezenta decizie-cadru nu se aplică procedurilor reglementate de dispozițiile articolelor 5 și 13 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat⁽²⁾.

Articolul 3

Definiții

În sensul prezentei decizii-cadru:

- (a) „proceduri paralele” înseamnă proceduri penale, incluzând atât faza de urmărire penală, cât și faza de judecată, care se desfășoară în două sau mai multe state membre cu privire la aceleași fapte și care implică aceeași persoană;
- (b) „autoritate competentă” înseamnă o autoritate judiciară sau o altă autoritate care este competentă, în temeiul dreptului statului său membru, să efectueze actele avute în vedere la articolul 2 alineatul (1) din prezenta decizie-cadru;
- (c) „autoritatea care stabilește contactul” înseamnă o autoritate competentă a unui stat membru care contactează o autoritate competentă într-un alt stat în vederea confirmării existenței unor proceduri paralele;
- (d) „autoritatea contactată” înseamnă autoritatea competentă căreia i se solicită de către o autoritate care stabilește contactul să confirme existența unor proceduri penale paralele.

⁽¹⁾ JO L 350, 30.12.2008, p. 60.

⁽²⁾ JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

*Articolul 4***Determinarea autorităților competente**

(1) Statele membre determină care sunt autoritățile competente într-un mod care promovează principiul contactului direct între autorități.

(2) În conformitate cu dispozițiile alineatului (1), fiecare stat membru comunică Secretariatului General al Consiliului care sunt autoritățile competente, în temeiul dreptului său intern, să acționeze în conformitate cu prezenta decizie-cadru.

(3) Fără a aduce atingere alineatelor (1) și (2), fiecare stat membru poate să desemneze, în cazul în care acest lucru este necesar din perspectiva organizării sistemului său intern, una sau mai multe autorități centrale responsabile de transmiterea și primirea administrativă a cererilor de informații, în conformitate cu articolul 5 și/sau în scopul de a oferi asistență autorităților competente în procesul de consultare. Statele membre care doresc să recurgă la posibilitatea de a desemna o autoritate centrală sau autorități centrale comunică Secretariatului General al Consiliului această informație.

(4) Secretariatul General al Consiliului pune la dispoziția tuturor statelor membre și Comisiei informațiile primite în conformitate cu alineatele (2) și (3).

*CAPITOLUL 2***SCHIMBUL DE INFORMAȚII***Articolul 5***Obligația de a stabili contactul**

(1) Atunci când o autoritate competentă a unui stat membru are motive întemeiate pentru a crede că într-un alt stat membru se desfășoară proceduri paralele, aceasta contactează autoritatea competentă a celui alt stat membru pentru a-i confirma existența unor astfel de proceduri paralele, în vederea inițierii consultărilor directe, astfel cum se prevede la articolul 10.

(2) În cazul în care autoritatea care stabilește contactul nu cunoaște identitatea autorității competente care ar trebui contactată, aceasta efectuează toate investigațiile necesare, inclusiv prin intermediul punctelor de contact ale Rețelei judiciare europene, pentru a obține datele de contact ale respectivei autorități competente.

(3) Procedura stabilirii contactului nu se aplică atunci când autoritățile competente care desfășoară proceduri paralele au fost deja informate cu privire la existența acestor proceduri prin orice alte mijloace.

*Articolul 6***Obligația de a răspunde**

(1) Autoritatea contactată răspunde cererii transmise în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) în termenul rezonabil

indicat de autoritatea care stabilește contactul sau, dacă niciun termen nu a fost indicat, fără întârziere nejustificată, și informează autoritatea care stabilește contactul dacă sunt în curs de desfășurare proceduri paralele în statul său membru. În cazurile în care autoritatea care stabilește contactul a informat autoritatea contactată că persoana învinuită sau inculpată se află în arest preventiv sau este reținută, autoritatea competentă contactată tratează cererea în regim de urgență.

(2) Dacă autoritatea contactată nu poate da un răspuns în termenul stabilit de autoritatea care stabilește contactul, aceasta informează imediat autoritatea care stabilește contactul cu privire la motivele aferente și indică termenul în care va furniza informațiile solicitate.

(3) Dacă autoritatea care a fost contactată de o autoritate care stabilește contactul nu este autoritatea competentă în conformitate cu articolul 4, această autoritate transmite autorității competente, fără întârziere nejustificată, cererea de informații și informează în consecință autoritatea care stabilește contactul.

*Articolul 7***Mijloace de comunicare**

Autoritatea care stabilește contactul și autoritatea contactată comunică prin orice mijloace care permit consemnarea comunicării în scris.

*Articolul 8***Informații minime pe care trebuie să le conțină cererea**

(1) Atunci când transmite o cerere în conformitate cu articolul 5, autoritatea care stabilește contactul furnizează următoarele informații:

- (a) datele de contact ale autorității competente;
- (b) o descriere a faptelor și a circumstanțelor care fac obiectul procedurilor penale vizate;
- (c) toate informațiile relevante privind identitatea învinuitului sau inculpatului și privind victimele, dacă este cazul;
- (d) stadiul procedurilor penale; și
- (e) informații privind arestarea preventivă sau reținerea învinuitului sau inculpatului, dacă este cazul.

(2) Autoritatea care stabilește contactul poate furniza informații suplimentare relevante cu privire la procedurile penale care sunt în curs de desfășurare în statul său membru, de exemplu cu privire la orice dificultăți întâmpinate în statul respectiv.

Articolul 9

Informații minime pe care trebuie să le conțină răspunsul

(1) Răspunsul autorității contactate în conformitate cu articolul 6 conține următoarele informații:

- (a) dacă sunt în desfășurare sau au fost desfășurate proceduri penale cu privire la unele sau toate aceleași fapte care fac obiectul procedurilor penale la care se face referire în cererea de informații transmisă de autoritatea care stabilește contactul și dacă aceleași persoane sunt implicate;

în cazul unui răspuns pozitiv la litera (a):

- (b) datele de contact ale autorității competente; și
- (c) stadiul respectivelor proceduri sau, în cazul în care a fost pronunțată o hotărâre definitivă, natura respectivei hotărâri definitive.
- (2) Autoritatea contactată poate furniza informații suplimentare relevante cu privire la procedurile penale care sunt în curs sau care au fost desfășurate în statul său membru, în special în ceea ce privește orice fapte conexe care fac obiectul procedurilor penale în acel stat.

CAPITOLUL 3

CONSULTĂRI DIRECTE

Articolul 10

Obligația de a iniția consultări directe

(1) Atunci când se stabilește existența unor proceduri paralele, autoritățile competente ale statelor membre vizate inițiază consultări directe pentru a ajunge la un consens cu privire la orice soluție eficientă menită să evite consecințele negative care ar putea decurge din astfel de proceduri paralele, ceea ce, după caz, poate conduce la concentrarea procedurilor penale într-un stat membru.

(2) Atât timp cât consultările directe sunt în desfășurare, autoritățile competente vizate se informează reciproc cu privire la orice măsuri procedurale importante pe care le-au luat în cadrul procedurilor.

(3) În cursul consultărilor directe, oricând este rezonabil posibil, autoritățile competente implicate în aceste consultări răspund cererilor de informații care provin de la alte autorități competente implicate în aceste consultări. Totuși, atunci când unei autorități competente i se solicită de către o altă autoritate competentă să furnizeze informații specifice care ar putea aduce prejudicii unor interese naționale fundamentale în materie de securitate sau care ar putea pune în pericol siguranța

persoanelor, autoritatea respectivă nu are obligația de a transmite acele informații.

Articolul 11

Procedura obținerii consensului

Atunci când autoritățile competente ale statelor membre inițiază consultări directe în ceea ce privește un caz pentru a obține un consens în conformitate cu articolul 10, acestea analizează elementele de fapt și de drept ale cazului și toți factorii pe care îi consideră relevanți.

Articolul 12

Cooperarea cu Eurojust

(1) Prezenta decizie-cadru este complementară și nu aduce atingere Deciziei Eurojust.

(2) În cazul în care nu a fost posibilă obținerea unui consens în conformitate cu articolul 10, chestiunea este transmisă, după caz, către Eurojust de către orice autoritate competentă a statelor membre implicate, dacă Eurojust are competența de a acționa în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Decizia Eurojust.

Articolul 13

Furnizarea informațiilor cu privire la rezultatul procedurilor

Dacă în cursul consultărilor directe în conformitate cu articolul 10 a fost obținut consensul privind concentrarea procedurilor penale într-un stat membru, autoritatea competentă a acelui stat membru informează autoritatea competentă a (autoritățile competente ale) celui alt stat membru (celorlalte state membre) cu privire la rezultatul procedurilor.

CAPITOLUL 4

DISPOZIȚII GENERALE ȘI FINALE

Articolul 14

Limbile

(1) Fiecare stat membru indică într-o declarație care se depune la Secretariatul General al Consiliului acele limbi, dintre limbile oficiale ale instituțiilor Uniunii, care pot fi utilizate în procedura stabilirii contactului, în conformitate cu capitolul 2.

(2) Autoritățile competente pot conveni asupra folosirii oricărei limbi în cursul consultărilor lor directe, în conformitate cu articolul 10.

*Articolul 15***Raportul cu alte instrumente juridice și acorduri**

(1) În măsura în care alte instrumente juridice sau acorduri permit ca obiectivele acestei decizii-cadru să fie extinse și ajută la simplificarea sau la facilitarea procedurii prin care autoritățile naționale efectuează schimburi de informații referitoare la procedurile lor penale, inițiază consultări directe și încearcă să obțină un consens cu privire la orice soluție eficientă menită să evite consecințele negative care ar putea decurge din procedurile paralele, statele membre pot:

- (a) aplica în continuare acordurile sau înțelegerile bilaterale sau multilaterale în vigoare în momentul intrării în vigoare a prezentei decizii-cadru;
- (b) încheia acorduri sau înțelegeri bilaterale sau multilaterale ulterior intrării în vigoare a prezentei decizii-cadru.

(2) Acordurile și înțelegerile menționate la alineatul (1) nu pot afecta în niciun fel relațiile cu statele membre care nu sunt părți la acestea.

*Articolul 16***Punerea în aplicare**

Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se conforma dispozițiilor prezentei decizii-cadru până la 15 iunie 2012.

Până la 15 iunie 2012, statele membre comunică Secretariatului General al Consiliului și Comisiei textul dispozițiilor prin care sunt transpuse în legislația lor națională obligațiile care le revin în temeiul prezentei decizii-cadru.

*Articolul 17***Raportul**

Până la 15 decembrie 2012, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport de evaluare privind măsura în care statele membre s-au conformat prezentei decizii-cadru, însoțit, dacă este necesar, de propuneri legislative.

*Articolul 18***Intrarea în vigoare**

Prezenta decizie-cadru intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles, 30 noiembrie 2009.

Pentru Consiliu

Președintele

B. ASK